

СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Студентка А.В. Савчук, керівник О.А. Телещак

Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського

Минуло 27 років з моменту вибуху на Чорнобильській атомній станції, але тягар наслідків, який послужив серйозним гальмуючим фактором економічного становлення нашої молоді незалежної держави та розміри соціально-економічних збитків, які зазнала Україна, несумірні з реальними економічними можливостями країни.

Відповідно до сучасної концепції України до категорій, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи відносяться: особи, які брали участь у ліквідації аварії на проммайданчику і в 30-км зоні (близько 350000 осіб, в т. ч. 230000 «ліквідаторів» 1986–1987 рр.), евакуйоване і відселене населення (близько 150000 осіб), населення, яке проживає на забрудненій території (близько 2,4 млн. осіб) [1].

Катастрофічні наслідки постчорнобильського лиха призвели до відчутної деформації самого способу життя мільйонів людей та спричинили низку глобальних змін у психіці. Мається на увазі хронічний стрес, депресія, зростання конфліктності і поширення неконструктивних засобів подолання життєвих утруднень (алкоголізм, прояви аутоагресії тощо), втрату життєвої перспективи, агресивність одних і споживацтво інших.

Згідно з проведеними після чорнобильської аварії науковими дослідженнями, у дітей та підлітків із зон радіаційного забруднення сталися помітні зміни в учбовій діяльності та якостях особистості. Серед них значне місце займають непаталогічні форми психогенії, які виявляються в тимчасовій емоційній напруженості, функціональними розладами ЦНС з появою синдрому екологічної дезадаптації, основними проявами якого є підвищена збудливість, рухова гіперактивність аж до розгальмованості, швидка

втомлюваність, що призводить до зниження успішності навчання, поведінкових розладів, невротичних реакцій [2] .

Фахівці вважають, що в людей, постраждалих від Чорнобиллю, нині спостерігаються кілька соціальних синдромів: «синдром жертви», «сталого соціального виключення», «евакуації і переселення», «втраченого здоров'я», «невпевненості та розгубленості», «невігластво».

Сьогодні перед Україною стосовно питань подолання наслідків Чорнобильської катастрофи постають передусім два завдання: оздоровлення й медичне забезпечення постраждалих, соціально-економічна реабілітація територій, що мають статус чорнобильських, та забезпечення безпеки закритого реактора

Фактично Чорнобильська аварія змусила людство виробити захисні механізми від атомних катастроф, привернула увагу до тяжких наслідків застосування ядерної енергії вже в мирний час, прискорила розробку та укладення спеціальних міжнародних угод щодо несанкціонованого використання атомної енергії, а також оперативного оповіщення про ядерну аварію і допомогу у випадку ядерної радіації.

Література

1. Бакуменко В. Д., Проскура М. І., Холоша В. І. Сучасні підходи до вирішення проблем Чорнобильської Зони відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення. – К., 2000. – 152 с.
 2. Барановська, Н. П. Соціальні та економічні наслідки Чорнобильської катастрофи / Н. П. Барановська. – К. : Наукова думка, 2001. – 245 с.
- Стегній О. Чверть століття після Чорнобиля: досвід соціологічного спостереження // Соціологія: теорія, методи, маркетинг: науково-теоретичний часопис. – 2011. - № 3.